No. 1588 Zaterdag 6 Juni 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

SURINAME.

Zooals gewoonlijk bevat het jaarverslag van de Surinaamsche Bank ook een overzicht van den toestand der kolonie en van de voornaamste takken van bedrijf aldaar. Hieraan ontleenen wij het volgende:

Voor den oppervlakkigen beschouwer maakte de kolonie in 1913 geen ongunstigen indruk. Men gaf geld uit voor uiterlijk aanzien, voor genoegen en voor gemak. Het uiterlijk der woningen stak door behoorlijk onderhoud gunstig af bij wat vroeger wel te zien was; drie kinematografen gaven geregeld voorstellingen en werden bezocht en het aantal automobielen breidde zich uit. Door een en ander kwam tot uiting dat de bevolking evenals elders hare levenseischen op een hooger peil ging stellen.

Mogen die grootere uitgaven nog niet door den tegenwoordigen toestand worden gewettigd, het verschijnsel kan prikkelen tot krachtsinspanning en ijver, waaraan het in de kolonie ook hier en daar ontbreekt. De bevolking heeft nog te veel moeite om hare geldelijke verplichtingen na te komen. Hadden wij niet voortdurend eenerzijds eene zeer tegemoetkomende houding aangenomen, anderzijds soms krachtig ingegrepen, dan waren verliezen niet uitgesloten geweest. Nu bleven wij ook in 1913 voor groote verliezen gespaard.

Zoolang de landbouw, de hoofdbron van bestaan in de kolonie, nog in moeilijke omstandigheden verkeert, zal de malaise blijven voortduren. Op goud- en balata-industrie alleen kan men zijn hoop voor de toekomst niet bouwen, evenmin als op één enkel landbouwproduct. Eerst wanneer in de kolonie verschillende cultures tegelijk en tezamen worden gedreven in een bedrijf, dat op wetenschappelijken grondslag berust, zullen de winsten niet uitblijven en zal het evenwicht weder hersteld kunnen worden en de kolonie tot bloei kunnen geraken, ondanks den beweerden achterstand der bevolking in ontwikkeling en beschaving.

Er zijn reeds lichtpunten aan te wijzen.

De koffiecultuur belooft zeker in de naaste toekomst een der belangrijke cultures te worden.

De bacovencultuur zal, naar het zich laat aanzien, opnieuw worden ter hand genomen.

En ook de cacaocultuur geeft aanleiding tot goede verwachtingen.

Niettegenstaande den nog gedrukten toestand van handel en industrie, kwamen er in 1913 niet veel faillissementen of vrijwillige liquidaties voor en ook ging slechts een enkele plantage van eenig belang in andere handen over. Dit geeft hoop, dat bij eenige verbetering van den algemeenen toestand, ook handel en industrie spoedig weder blijk van meer leven zullen geven.

Van plannen tot oprichting van een cultuurbank, in den geest als door Mr. De Meester begin 1913 in de Tweede Kamer aangegeven, en waarmede wij in ons vorig verslag onze instemming betuigden, werd niets meer vernomen, nadat zoowel te Rotterdam als te Amsterdam de vraag in studie werd genomen, hoe van de bacovencultuur en het transport van de vruchten naar Europa een loonend bedrijf kon worden gemaakt. Bij de Amsterdamsche belangstellenden leidde het breed opgezet onderzoek, waarvoor de heer J. Sibinga Mulder een studiereis naar West-Indië ondernam, helaas niet tot een gewenscht resultaat, voornamelijk omdat de United Fruit Co., zonder wier medewerking de Amsterdamsche combinatie de zaak niet aandurfde, weigerde medewerking te verleenen. De belangstellenden uit Rotterdam, de heeren Wambersie & Zoon en van Nievelt Goudriaan & Co's Stoomvaart-Maatschappij zagen echter kans om, rekenende op financieele hulp van de Regeering, eene onderneming te beramen, waardoor de bacovencultuurplantages aan geld voor het drijven van hun cultuur en aan gelegenheid tot geregelden afzet van het product zouden worden geholpen. Omtrent de contracten, die daartoe moeten worden gesloten, schijnen partijen het evenwel niet gemakkelijk eens te kunnen worden, zoodat, voor zoover derden daarvan kunnen gewaar worden, de zaak thans nog niet in orde schijnt. Wij zouden ons voor de kolonie zeer verheugen, indien ten slotte de bacovencultuur op, voor de Surinaamsche belanghebbenden aannemelijke voorwaarden, weder werd opgericht en de instelling van een geregeld transport van deze vruchten, ook voor de plantages, die geen financiëelen steun behoeven, de gelegenheid tot het met voordeel kweeken van de bacove opende. Want moge er omtrent de rentabiliteit en de wenschelijkheid van een cultuur van uitsluitend bacoven verschil van gevoelen bestaan, de bacove is als schaduwplant in jonge koffie velden zeker zeer goed te gebruiken en kan door zijn product in de kosten van aanleg en onderhoud gedurende de eerste jaren belangrijk bijdragen.

Het seizoen was in 1913 in de kolonie voor den landbouw gunstiger dan in 1912. De regenval was aanmerkelijk grooter. Er viel n.l. van Mei 1912 (begin van den grooten regentijd) tot Mei 1913, 609 mM. meer regen dan in hetzelfde tijdsverloop in 1911|12.

De koffiecultuur neemt in belang toe, daar zij zich voordurend uitbreidt. De Liberia-koffie gedijt in de kolonie uitnemend. Op bijna alle plantages treft men grootere of kleinere uitgestrektheden aan met koffie beplant, ook waar de hoofdcultuur nog eene andere is, terwijl de koffie gespaard bleef voor ziekten of insecten. Ook de kleine landbouwers beginnen meer aan koffieaanplant te doen. In een viertal centra van den kleinen landbouw werden 80000 koffieplanten opgekweekt, die alle geplaatst werden bij kleine landbouwers. Het aantal kweekplaatsen werd in 1913 uitgebreid tot 14, terwijl verschillende landbouwers hun eigen plantsoenbedden aanlegden.

De uitvoer bedroeg 206,578 Kgr. tegen 125,019 Kgr. in 1912.

De cacaocultuur gaat langzaam vooruit. Voortdurend hebben de planters te waken tegen de groote vijanden van de cacaoboomen: de krulloten, de versteeningziekte en de thrips, maar men gevoelt zich niet meer zoo machteloos als eenige jaren geleden, omdat bestrijding dier ziekte nu mogelijk is gebleken. Wij hopen dat van den in 1913 opgetreden Directeur van den landbouw, den heer D. S. Huizinga, hierbij krachtige en goede leiding zal uitgaan.

De uitvoer bedroeg in 1913 1,285,932 Kgr. tegen 965,761 Kgr. in 1912 en 1,593,900 Kgr. in 1911. Zeker ware dit laatste getal weder bereikt indien niet in de eerste helft van het jaar een groot gedeelte van den oogst door versteening was verloren gegaan. De napluk maakte veel goed.

Voor suiker was 1913 gunstiger dan 1912. De uitvoer was dan ook grooter n.l. 10,708,311 Kgr. tegenover 9,584,420 Kgr. in 1912, maar vooral in het district Nickerie was men toch niet tevreden, omdat de droogte-perioden daar voor de suiker te lang waren en de regenval te gering. Bovendien waren de suikerprijzen laag, waardoor het bedrijf minder winstgevend was. Door ziekte van eenig belang werd het riet niet geteisterd.

In de gegeven omstandigheden, n.l. de onzekerheid voor de toekomst, door dat het contract met de United Fruit Co. was afgeloopen, werd de bacovencultuur natuurlijk niet uitgebreid en liet het onderhoud van de bestaande velden te wenschen over, zoodat de oppervlakte in cultuur, aanvankelijk 3000 H.A., zeer is verminderd. Wanneer de cultuur weder wordt ter hand genomen zal er veel nieuwe arbeid moeten worden verricht en veel nieuw geld in moeten worden gestoken.

In Maart hielden de verschepingen met de booten van de United Fruit Co. op, waarna de firma Booker Bros te Georgetown (Demerary) het vervoer ter hand nam, en, na een welgelukte proefzending naar Engeland, in 1913 nog viermaal eene verscheping naar Liverpool en Rotterdam bewerkstelligde.

In totaal werden in 1913 verscheept 127,334 bossen en wel 123,908 bossen Congobacoven en 3426 bossen Gros-Michel bacoven. De meeste bossen waren 8 of 7 hands n.l. 42,448 en 47,142. Slechts 29,285 bossen waren 9 hands, d. w. z. normaalbossen volgens voorschrift van de United Fruit Co.

Van ziekte in de Congobacoven werd niets bijzonders vernomen

De lage rubberprijzen moedigen de planters niet aan om aan de rubbercultuur een groote uitbreiding te geven, hoewel de hevea in de kolonie goed groeit en zelfs kleine landbouwers den aanplant ter hand nemen. Daarom ook werden verschillende boomen, welke den tapleeftijd bereikt hadden, niet eens getapt. De uitvoer was 3939 Kgr. tegen 2455 Kgr. in 1912.

Groote productie van sinaasappelen had nog niet plaats De jonge aanplantingen zullen eerst in 1914 vrucht geven en dan zal de uitvoer vermoedelijk toenemen. Het voordeel van deze cultuur is, dat de oogst op een ander tijdstip valt dan die in Zuid-Europa, waardoor afzet vrijwel verzekerd is, indien de transportkosten niet te hoog blijken.

Op de proefvelden werden zure oranjes opgekweekt om op de eenjarige stammen goede sinaasappelsoorten te oculeeren. Zoo kwam op verschillende vestingsplaatsen van kleine landbouwers eene hoeveelheid van dergelijke geoculeerde vruchtboompjes beschikbaar.

Aan de kokoscultuur wordt nog veel te weinig gedaan in aanmerking nemende de geschiktheid van den bodem en de weinige kosten, welke de exploitatie vordert. Alleen in het district Coronie is de aanplant van eenig belang. Hartrotziekte blijft slachtoffers maken vooral waar de landbouwers nalatig zijn den hun in het belang der cultuur gegeven raad op te volgen.

Op vestingsplaatsen werden reeds eenige duizendtallen kokosnoot planten aan de landbouwers verstrekt om de cultuur te bevorderen.

De maïs heeft een geregeld afzetgebied gevonden in het buitenland, waardoor de prijzen niet meer aan sterke dalingen onderhevig zijn, wanneer de productie tijdelijk toeneemt.

De rijstcultuur had in 1913 met veel tegenspoed te kampen. Perioden van weinig regen, gevolgd door droogte, hadden een niet gewenschten invloed. Veel schade werd ook aangericht door ratten.

De producten, aardvruchten en bananen, meer uitsluitend bestemd voor de inlandsche markt, kwamen overvloedig voor, waardoor de prijzen belangrijk daalden, en verkoop soms zelfs moeilijkheden opleverde. Op de plantages werden belangrijke oppervlakten met bananen beplant, nadat de bacovencultuur was stopgezet.

De goud-productie was hooger dan in 1912, n.l. 858.455 Kg. tegen 743,198 Kg. hetgeen vermoedelijk toe te schrijven is aan meerdere regenval. Toch beweegt zich de goudopbrengst dezer kolonie in de laatste jaren in neergaande richting; in de jaren 1908—1911 was de opbrengst resp. 1209, 1133, 1081 en 955 Kg. Vermoedelijk is deze mindere productie het gevolg van de omstandigheid, dat er minder groote ondernemingen zijn, welke zich op de goud-exploitatie toeleggen en waardoor het aantal arbeiders, dat in de goudvelden werkt, ook geringer is. Aan het uitgeput raken der beverschie terreinen zouden wij de mindere productie niet willen toeschrijven. Het is een eigenaardig feit, dat de goudopbrengst van de Cie. des Mines d'Or, welker terreinen reeds sedert een aantal jaren geëxploiteerd worden, in 1913 hooger was dan ooit te voren, t.w. ruim 318 Kg. Toch geschiedt daar de exploitatie op de meest primitieve wijze — door handenarbeid — maar deze is op voorbeeldige wijze geregeld, geheel anders dan elders, waar onderhuurders de beste plekjes uitzoeken en de minder goede links laten liggen. Drukten de buitengewoon hooge transportkosten niet onevenredig zwaar op de exploitatierekening dezer maatschappij, de resultaten zouden alleszins bevredigend wezen.

Op het placer der N. V. Goud Exploit. Onderm. L. & F. de Jong bedroeg de productie 42.973⅓ Kg tegen 44.854⅓ Kg in 1912. De optie tot koop, welke in handen was van de Jong's Gold Mining Syndicate, ging in den loop van dit jaar over aan de Gold Mining Co. of Trinidad Ltd.; de koopprijs werd vast gesteld op £ 30.000.

Op Guyana Goud Placer werd in den loop van het jaar eene kwartsstampinstallatie opgesteld, welke per etmaal 100 ton erts kan verwerken. Blijven de resultaten gunstig, dan zullen meerdere dergelijke installaties opgesteld worden om tot een gunstiger financieel resultaat te geraken. Waar men tot nu toe den armsten grond verwerkte en verwacht op rijkere lagen te komen, daar is men in het algemeen ten opzichte van de toekomst hoopvol gestemd. De productie was 54.845 Kg. tegen 39 947½ Kg. in 1912.

Er zijn nog verschillende andere buitenlandsche maatschappijen werkzaam, van wier werkzaamheden in 1913 weinig bijzonders te zeggen is, omdat daarvan weinig naar buiten bleek. Zoo werkte er de Goud Exploit. Maatschappij Sarakreek met hetzelfde succes als in 1912 en verkreeg met haar semi-machinale exploitatie 83 Kg. goud. De White Water Alluvials, een Engelsche maatschappij, werkte op een deel van het vroeger bekende en rijke Witte Water placer, om daar in 1914 met goudbaggeren een aanvang te maken, terwijl op een ander deel van hetzelfde terrein door een andere maatschappij onder leiding van een Amerikaanschen deskundige, een hydraulische installatie werd opgericht tot het afwasschen van heuvelhellingen. Elders, op het placer der Goldfields of Surinam, was men bezig met kwartsexploitatie, echter zonder dat de resultaten reeds bekend werden.

Dank zij het gunstiger seizoen, steeg de balataproductie tot boven de 1100 ton. Ware zulks gepaard

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

XLV.

Bezoek nimmer een land, dat niet bereisd wordt door de Engelschen. De Engelschen brengen overal hun sterk sprekend nationaliteitsgevoel mede, maar ook hun sterke behoefte aan gemak. Overal willen zij zich als Engelschen laten gelden, en eischen overal ontvangen te worden, zooals ze dat in Engeland gewend zijn. Daar zij voor hun eischen ook goed betalen, is de heele wereld bereid hen op hunne wenken overeenkomstig hun verlangen te bedienen. Komt men derhalve in een vreemde, onbekende stad, dan zal men het verstandigste doen met een Hotel op te zoeken, dat Hotel des Anglais of Hotel d' Angleterre of Englischer Hof heet, en men kan er zeker van zijn, alles in orde te zullen vinden. Dat is een der vele redenen waarom wij zonder naijver de halve wereld in handen der Engelschen laten; zij maken geen misbruik van hun wereldreputatie, integendeel, de wereld heeft er nog voordeel bij. Spanje zal, helaas, nimmer de heerbaan worden, waarlangs de Engelschen reizen.

Waarom niet?.... Dat zullen we weldra zien.

De poësie, welke over Spanje hangt ligt 'm hoofdzakelijk hierin, dat wij het niet kennen, en dat het 't warmste land van Europa is.

Hoe ziet het er nu na intiemer kennismaking uit?

Het klimaat is er al heel verschillend; in het Noorden is het ruw, Madrid onverdragelijk, maar overheerlijk in het Zuiden in Andalusië.

Ik verliet Frankfort a.M. bij 24 graden kou (Reamur) en vond in Malaga 16 graden warmte in de schaduw. Kachels en haarden heeft men daar niet noodig, als men maar een kamer aan de zonnezijde heeft.

Toen wij des avonds met ons schip voor Cadix landden, maakte ons de kapitein bekend, dat we eerst den volgenden dag onze bagage zouden kunnen krijgen. Voor gewone stervelingen is het reeds een bedroevend iets, 's nachts zijn reisbagage te moeten missen, maar voor een mooie Creoolsche uit Havanna, die een zuigeling bij zich had, scheen het gemis harer bagage totaal ondoenlijk. Er ontstond een kleine opstand aan boord. De kapitein wijzigde zijn verbod in zooverre, dat hij toestond zooveel van de bagage mee te nemen als men los in de hand kon meedragen.

Nu werd het een echte dolle troep. Eerst was het een haastig zoeken naar de koffers, toen moesten ze geopend worden en werd de geheele inhoud omver gehaald. Met volle handen moest men ten slotte een smallen, slingerenden scheepsladder afklimmen om in een bootje af te stappen. Maar men had beide handen hard noodig om zich stevig aan den ladder vast te houden, zoodat verschillende toiletartikelen, het eene na het andere, werden losgelaten en in zee vielen. Aan den trap van de landingsbrug ontbraken 5 elkander opvolgende treden.... hoe de dames hier aan land zijn gekomen is mij altijd een raadsel gebleven.

Opvallend is de trage gang der treinen, die altijd onder militair geleide rijden. Geen enkel oogenblik is men zeker niet door roovers besprongen te zullen worden, of plotseling te staan voor een paar opgebroken rails.

Komt men in een hotel, dan vindt men den prijs der kamers niet duurder dan elders; maar eerst later bemerkt men, dat de kost niet is inbegrepen. Daar telkens voor iederen maaltijd betaald wordt, kookt elk hotel iederen dag hetzelfde, en dan nog zoo slecht mogelijk, om de gasten te noodzaken ergens anders te gaan eten. Bronwater is er niet te krijgen, al het regenwater wordt van stadswege in groote vergaarbakken opgevangen, of door particulieren in de regenbakken van het huis bewaard. Dit water schijnt eerst half te moeten vergaan alvorens het genoten kan worden. Het ziet er bruingeel uit en wordt u in aarden kruiken toegereikt, opdat gij de kleur niet ziet.

In Malaga waren de maaltijden zoo slecht, dat er absoluut niets genietbaars bij was en we bepaald zouden zijn doodgehongerd, als we niet halsover kop waren weggegaan.

De huizen zijn alle wit van kleur, de overmatige zonneschittering bederft dientengevolge uwe oogen;

gegaan met hooge prijzen, voorzeker zouden de groote verliezen, in het vorige seizoen geleden, voor een belangrijk deel zijn goedgemaakt. Nu de prijzen in den loop van het jaar sterk daalden, om eerst tegen het einde weder iets op te komen, was daarvan natuurlijk geen sprake en wreekte zich de onverantwoordelijke wijze, waarop de voorgaande jaren aan de arbeiders overdreven hooge voorschotten zijn gegeven, ten zeerste. De arbeiders, veelal overtuigd, dat zij zelfs door groote inspanning toch niet uit de schuld konden komen, deserteerden op groote schaal waar zulks maar eenigszins mogelijk was. Anderen weer verkochten het door hen verkregen product reeds in het bosch aan opkoopers of speelden het in handen van medearbeiders, die niet of weinig in de schuld zaten en op wier naam het product dan naar de stad vervoerd werd. De hooge voorschotten, voornamelijk in 1911 gegeven, zijn zoodoende oorzaak geworden van den nu heerschenden wantoestand in het balatabedrijf, waaraan men hoopt een einde te zullen maken door een nieuwe balataverordening. Of daarin met de belangen van de klein-industrie voldoende rekening gehouden zal worden, is eene vraag, welke daarbij de aandacht zal vorderen.

Men ging in 1913 voort met het onderzoek naar kwikzilver in dat gedeelte van de kolonie, waar het erts in 1912 was gevonden. Tot oprichting van eene vennootschap tot exploitatie is het, voorzoover ons bekend, nog niet gekomen.

In 1913 bedroeg het aantal aangevoerde immigranten uit Britsch Indië 951 hoofden, uit Nederlandsch Indië 378 hoofden; teruggezonden werden naar Britsch Indië 668 hoofden.

Uitgevoerd werd: in 1913: suiker 10.708.311 Kg. (v. j. 9.209.241 Kg.), rum of dram 982.580 L. (703.509 L), cacao 1.528.378 Kg. (965.761 Kg.), koffie 206.578 Kg. (125.019 Kg.), Balata 1.185.932 Kg. (727.414 Kg.) goud 856.768½ Gr. (716.487 Gr.), bacoven 136.869 bossen (213.999 bossen), bacoven (gedroogd) 113.094 Kg. (36.158 Kg.)

(Daarenboven werd uitgevoerd, afkomstig van Cayenne, 22.113 Kg. balata en 91.611½ Gr. goud).

De totale waarde van den uitvoer was f 9.457.787 en die van den invoer, met inbegrip van Gouvernementsgoederen f 7.113.420.

De Maasbode.

BOEKENSCHOUW

Koloniaal Instituut Amsterdam.

Flora voor de Nederlandsche West-Indische Eilanden, door Dr. I. BOLDINGH, uitgegeven door het van Eeden-Fonds.

Hoogst aangenaam werden wij dezer dagen verrast door de ontvangst van bovengenoemd werk.

Om alle verwarring te voorkomen, deelen wij reeds terstond mede, dat dit nieuw werk een geheel ander dan, en wezenlijk onderscheiden is van, het onlangs hier besproken werk van denzelfden schrijver: *The Flora of Curaçao, Aruba and Bonaire.*

Het laatst genoemde werk was het 2de deel van de Flora onzer W. I. Eilanden. Het boek, waarvan wij thans de uitgave aankondigen, bespreekt de flora zoowel van de Boven- als van de Benedenwindsche Eilanden. *The Flora* etc. werd uitgegeven in Engelschen tekst en richtte zich uitsluitend tot botanici van beroep, het gebruikte de latijnsche terminologie voor de nadere beschrijving der planten. Dit *nieuwe* werk is geheel in het *Hollandsch* geschreven en richt zich ook tot leeken in de botanie. „Het doel dezer Flora”, zegt de schrijver in zijn Voorrede, „is het vinden van de wetenschappelijke namen der planten, welke op de Nederlandsche West-Indische Eilanden in het wild, of gekweekt voorkomen, voor niet-botanici mogelijk te maken en voor botanici gemakkelijker dan het tot nu toe was”.

Het boek opent met een uitvoerige lijst, die een duidelijke verklaring geeft voor alle botanische kunsttermen; een tweede lijst van meer dan 1000 nummers, noemt de bijzondere kenmerken van plant, blad, stengel, bloesem en vrucht om het rechtstreeksch vinden van de soortnamen der planten gemakkelijk te maken; een derde lijst toont den weg voor het vinden der familienamen. Eerst daarna volgen de verschillende planten onzer zes eilanden, elk afzonderlijk met hun wetenschappelijk latijnschen naam en den engelschen of papiamentschen volksnaam en met uitvoerige beschrijving der kenmerkende bijzonderheden der plant.

Het is een kloek boek in 8° formaat van 450 bladzijden, uitgegeven door J. H. DE BUSSY te Amsterdam. Wij zijn van oordeel, dat Dr. I. BOLDINGH met de uitgave, vooral van dit laatste werk, het natuurkundig onderzoek onzer eilanden in hooge mate bevorderen zal, en aan onze planters en de leeraars onzer inrichtingen van onderwijs en in het algemeen aan allen, die in de nog zoo weinig bekende flora onzer eilanden belang stellen, een uitnemenden dienst bewezen heeft. Wie niet in de geheimen en in de raadselachtige terminologie der botanie was ingewijd stond voor onoverkomelijke moeilijkheden bij het herkennen en determineeren onzer planten. Met dit nieuwe werk van Dr. BOLDINGH als handleiding, zal hem dit nu vrij gemakkelijk vallen en een aangename, leerrijke verpoozing worden. Dit werk zal voor hem den wegwijzer zijn om de verborgen schoonheden en wonderen van Gods rijke natuur op te sporen en te bewonderen.

Het is onze wensch, dat aan „*De Flora van de Nederlandsche West-Indische Eilanden*” van Dr. I BOLDINGH een gunstig onthaal in onze Kolonie moge ten deel vallen en dat het voor velen een welkome gids zal zijn bij de bestudeering onzer inheemsche plantenwereld.

Wij voegen er den wensch bij, dat het Bestuur onzer Kolonie een ijverig handje zal meehelpen om de verspreiding van dit nuttig boek op ruime schaal op onze eilanden te bevorderen.

E.

RAPPORT

VAN DEN HEER

H. J. COHEN HENRIQUEZ

PARIJS.

Reeds van uit Bordeaux had de Nederlandsche Consul mijn voorgenomen bezoek aan Parijs ter kennis gebracht van de Nederlandsche Kamer van Koophandel aldaar en hare hooggewaardeerde medewerking verzocht om mij behulpzaam te zijn bij het verkrijgen van de noodige en gewenschte inlichtingen betreffende den import van hoeden ter plaatse.

Zoo spoedig mogelijk na aankomst bracht ik dan ook een bezoek aan den Voorzitter van deze Kamer, den Heer L. Sanson. Op de meest hartelijke en voorkomende wijze werd ik ontvangen en vele en belangrijke gegevens en inlichtingen werden mij verstrekt, zoodat ik zonder veel moeite mijn weg wist te vinden in deze wereldstad. De Secretaris van meergenoemde Kamer had de goedheid een lijst voor mij op te maken van de voornaamste importeurs van hoeden en statistische gegevens voor mij te verzamelen.

Vergezeld van den Heer Sanson bezocht ik een van de voornaamste winkels, waar juist eene groote verzameling stroohoeden in alle vormen en modellen uit verschillende landen afkomstig, ten toon werden gesteld, met de respectieve verkoopprijzen.

Wat ik onder Bordeaux vermeld heb ten opzichte van tarief en statistiek, is ook op Parijs van toepassing, dus zullen deze twee punten, ter voorkoming van herhalingen, hier niet worden behandeld.

De meeste soorten hoeden door mij in Bordeaux aangetroffen, kwamen mij ook hier weder onder de oogen, doch de verscheidenheid in modellen was veel grooter, terwijl hoeden van hoogere prijzen gezien werden.

De hoeden dragen hier een verschillenden naam van oorsprong. De naam van Curaçaosche hoeden was met eene enkele uitzondering nergens te bespeuren. In de verschillende winkels waren zij aangeduid onder de benaming „Panama d'Haïti”.

In een der winkels werd mij een Curaçaoschen heerenhoed voorgelegd als afkomstig uit Guayaquil (Ecuador)

Veel importeurs kenden zelfs het bestaan van het eiland Curaçao niet, terwijl anderen niet wisten, dat aldaar hoeden vervaardigd werden. Weer anderen wisten slechts dat de stapelhoeden uit Curaçao afkomstig waren, en dat, terwijl zij een grooten voorraad van de op Curaçao gevlochten hoeden van betere hoedanigheid in hun bezit hadden.

Over het algemeen was men van oordeel, dat slechts Columbia, Ecuador, en Peru hoeden van goede hoedanigheid produceerden. Bij het bezichtigen van mijne collectie stond men verbaasd over het product van ons eiland.

Omtrent de vlechttechniek werden ook hier geen de minste bemerkingen gemaakt; slechts de verschillende vormen, vooral wat de heerenhoeden betreft, werden aan critiek onderworpen. Men was algemeen van oordeel, dat indien hierin eene wijziging kan worden gebracht, het artikel te Parijs gereedelijk afzet zou hebben.

Met betrekking tot de Parijsche markt ben ik eveneens van oordeel dat de invoer van den Curaçaoschen stapelhoed gaandeweg minder zal worden.

De importeurs stelden niet het minste belang in dit soort hoofddeksel, maar algemeen vroeg men men mij om monsters van onze middelsoort en fijne hoeden, gevlochten in het model als door hen aangegeven. En dat, terwijl ik in sommige winkels onze stapelhoeden, die ook gekleurd verkocht werden, geprijsd zag voor Frcs. 2.90 per stuk.

Onze groote dameshoeden (de zoogenaamde „Olas”) treft men in de winkels aan onder den naam van „Chapeline Géante.”

De Italiaansche hoeden spelen ook te Parijs een groote rol.

Parijs mag, als zijnde de toonaangevende stad op het gebied der mode, beschouwd worden als het centrum van den hoedenhandel, niet alleen met betrekking tot andere Fransche steden, maar ook ten opzichte van andere landen en is dus voor onze hoedenindustrie van groote beteekenis.

Het is mij gebleken, dat Panamahoeden van daar uit, klaar gemaakt, vroeger zelfs naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika werden uitgevoerd.

Men hechtte veel waarde aan het etiketje „Mode de Paris” en dit etiketje met den naam van een Parijsche firma, deed den hoed zeer in prijs stijgen. Nu is dit in mindere mate het geval, zoodat zoowel in- als uitvoer verminderd zijn.

De invoer staat in nauw verband met de weersgesteldheid gedurende den voorafgaanden zomer. Zijn de handelaren met vele hoeden blijven zitten, dan is de invoer in het daarop volgend jaar minder.

De Panamahoed is thans niet meer een mode artikel.

Toch wordt hij telken jaren gedragen, het eene jaar meer dan het andere, al naar gelang de zomer zich laat gevoelen.

Wat in hooge mate zal kunnen bijdragen tot het doen toenemen van den invoer van onze hoeden, is het feit, dat zij in meer verschillende modellen en vormen worden gevlochten dan die afkomstig uit Columbia, Ecuador, Peru, enz., die in het algemeen van jaren herwaarts, met zeer kleine afwijkingen, dezelfde vormen hebben behouden. Dit is zelfs zóó sterk, dat vele importeurs de plaats van herkomst enkel naar den vorm van de hoeden meenen te kunnen bepalen.

Vóór mijn vertrek uit Parijs kreeg ik toezegging van de Nederlandsche Kamer van Koophandel dat alle gewenschte inlichtingen die in de toekomst noodig mochten blijken in het belang van de Curaçaosche hoedenindustrie, mij steeds gereedelijk verschaft zullen worden.

Ik verzocht den Voorzitter mijn hartelijken dank te aanvaarden voor de ondervonden en zeer op prijs gestelde medewerking en dien dank tevens aan de Kamer te willen overbrengen.

BRUSSEL.

Op den 30n Mei vertrok ik naar Brussel.

Een van de eerste bezoeken door mij afgelegd gedurende mijn verblijf in deze stad, was aan de Nederlandsche Kamer van Koophandel. De Voorzitter, de Heer G. N. de Stoppelaar, ontving mij op de meest heusche wijze.

Nadat ik hem in kennis had gesteld met het doel van mijne reis naar België's hoofdstad, verklaarde hij zich onmiddellijk bereid mij in alles van dienst te zijn. Door hem werd ik voorgesteld aan den Heer E. Assenmacher, welbekend met den stroohoedenhandel in Brussel. Ik maakte met genoemden Heer afspraak om met hem eene conferentie te houden na mijn bezoek aan verschillende importeurs en handelaren in stroohoeden. Ik wilde zoo veel mogelijk de markt eerst door eigen aanschouwing leeren kennen, de hoeden die het meest ingevoerd worden van nabij zien en mij op de hoogte stellen van de verkoopprijzen.

Door de bereidwillige tusschenkomst van den Heer W C. Henriquez, kwam ik gemakkelijk in aanraking met de voornaamste fabrikanten en importeurs en bezocht ik de voornaamste winkels.

Bij deze bezoeken kreeg ik den indruk dat de invoer van Panamahoeden niet bijzonder groot is en dat de meeste hoeden uit Frankrijk en Engeland worden betrokken. Men is niet in directe verbinding met de produceerende landen. Volgens ingewonnen inlichtingen geven de importeurs er de voorkeur aan het artikel uit Frankrijk en Engeland in te voeren, daar zij meenen dan hoeden te bekomen die geheel aan de eischen van de mode voldoen.

Onze hoeden werden zeer goed beoordeeld en men was zelfs verbaasd over de fijnheid van het vlechtwerk van de exemplaren die ik liet zien. De middelsoorthoeden trokken voornamelijk de aandacht, en de verscheidenheid in grootte en vorm bleef niet onopgemerkt.

Onze voortbrengselen zijn over het algemeen nog vrij onbekend onder den naam van Curaçaosche hoeden, niettegenstaande ik verscheidene exemplaren in de verschillende winkels uitgestald heb gezien; zij gingen echter door onder den naam van Panama, Ecuador of Guatemala.

Van verschillende zijden werd mij opgedragen eenige monsters van hoeden op te zenden, daar men van oordeel was, dat zij wel opgang in Brussel zullen maken.

Ook hier verkeert men onder den indruk dat slechts Columbia en Ecuador fijne hoeden voortbrengen en dat in Panama ook hoeden vervaardigd worden.

Na mij zooveel mogelijk op de hoogte gesteld te hebben van alles, hield ik eene conferentie met den hiervoren genoemden Heer Assenmacher, ter bekoming van verdere inlichtingen.

Na bezichtiging van de verschillende monsters die ik bij mij had, was hij van oordeel dat onze hoeden zeer goed konden concurreeren tegen de producten uit andere landen die te Brussel worden ingevoerd, en grondde zijne meening op de grootere verscheidenheid in vlechtwerk en vorm, waarop onze hoeden bogen kunnen. Hij meende, dat wij in de toekomst op een groot debiet zouden kunnen rekenen zoo er gelet werd op de gestelde eischen in de afwijkingen der mode.

Volgens hem moest ook worden overgegaan tot het invoeren van de Italiaansche modellen.

Hij gaf mij verschillende nuttige wenken en verstrekte mij tevens eenige modellen van hoeden.

Hij verklaarde zich verder bereid, om na ontvangst van eene collectie hoeden, gevlochten in den vorm zooals door hem aangegeven, moeite te doen om ze in uitgebreiden kring bekend te maken onder den naam van Curaçaosche hoeden.

De noodige stappen werden door den hierbovengenoemden Heer Henriquez gedaan om inlichtingen te verkrijgen betreffende het bleekingsproces in Brussel toegepast op de zoogenaamde Panamas. Eenige proeven werden hieromtrent genomen, niet geheel en al zonder resultaat, maar het doen van verdere experimenten in deze richting is zeer gewenscht.

Aandacht werd door mij geschonken aan de wijze waarop de hipihapa en lataïhoeden gekleurd kunnen worden. De fabriek van de firma Clauer en Dernier, 91 Rue de la Limite, werd door mij bezocht. De verschillende kleurstoffen gebezigd ten opzichte van Italiaansche en andere Europeesche stroosoorten, bleken niet geschikt te zijn voor het kleuren van het stroo van de Carloduvica Palmata en de Inodus Causiarum.

Verschillende proeven met andere chemicaliën werden op deze fabriek genomen en zoo als mij later gebleken is, niet zonder resultaten, zoodat men thans in de gelegenheid is de hoeden gevlochten uit stroo van de Carloduvica Palmata in verschillende kleuren te produceeren.

De proeven gingen met veel last en eenige kosten gepaard, maar terwijl men vroeger op Curaçao bij het kleuren van de hoeden voor de militairen van het garnizoen bestemd, veel moeite had om een effen kleur te verkrijgen, zal dit nu gemakkelijker geschieden.

De tentoonstelling te Gent werd door mij bezocht. Onder de afdeeling Guatemala waren hoeden zoowel uit hipiapa als uit lataï stroo gevlochten, geëxposeerd. Het gebruikte stroo werd aangegeven onder den naam van „Palma de Magdalena — Non vulguere Inodes — Carlodovica Palmata”. Deze hoeden komen uit Verra Paz, Isabel en Peten en komen nog al overeen met onze hipiapahoeden, alhoewel het vlechtwerk lang niet zoo mooi is.

De hoeden te Cahabun gevlochten, zijn zeer gelijkend op onze lataïhoeden.

Fijne hoeden werden niet aangetroffen en het stroo was evenmin van goede kwaliteit. Het had verschillende tinten en de hoeden waren niet mooi gebleekt, sommigen waren zoo maar met bloemzwavel bestreken. De modelleering liet zeer veel te wenschen over.

Te oordeelen naar de tentoongestelde inzending, moet ik zeggen, dat onze industrie op veel hoogeren trap staat dan die in Guatemala.

Op het gebied van stroohoeden uit de Carlodovica Palmata gevlochten, bood de Tentoonstelling niet veel bezienswaardigs aan.

Na mijn bezoek aan de tentoonstelling verliet ik op den 12n Juni Brussel met bestemming naar 's-Gravenhage, doch niet zonder mijn dank te hebben betuigd aan den Heer de Stoppelaar, Voorzitter van de Nederlandsche Kamer van Koophandel en aan de Heeren Henriquez en Assenmacher voor den grooten steun van hen ondervonden bij de tenuitvoerlegging van mijne opdracht.

Wordt vervolgd.

---

vooral de armen hebben hier veel van te lijden, daar ze bijna den geheelen dag op straat doorbrengen. Zelden zal men daar iemand met gezonde oogen aantreffen.

In Cadix is het gewoonte, als er een zware zieke is, iedere minuut een slag met de klok te geven.

Maar in een groote stad is er natuurlijk voortdurend iemand ernstig ziek, zoodat men daar altijd, overdag zoowel als 's nachts, die minuut slagen hoort; — dat is om razend te worden!

Voor een vreemdeling van stand is het onmogelijk zich te voet door Cadix' straten te begeven.

Men wordt er onmiddelijk door een leger van ongelukkigen en bedelaars omringd, die u den weg versperren, van alle zijden u stooten en aan de kleederen trekken om de aandacht op zich te vestigen, en u hunne etterende wonden vlak voor 't gezicht houden.

De bedriegerij heerscht er algemeen. Er is meer valsch dan goed geld in omloop, het wordt zelfs openlijk door de kassiers uitgegeven. Ik liet een Fransch bankbiljet van duizend francs wisselen; van de 50 goudstukken waren er 40 valsch. Men speelt er Zwarten Piet mee en ziet maar, hoe ze weer kwijt te worden.

De sigaren zijn er voor ons niet te rooken, daar ze nog versch en nat in den handel worden gebracht.

Gelijk in Italië eenieder zingt, zoo rookt in Spanje iedereen, ook aan tafel, zelfs de Dames. Slechts als de spijze is opgediend, legt men zijn sigaar een oogenblik op zijn glas, om haar aanstonds in den mond te nemen, zoodra de laatste hap genomen is, en aldus rookend en dampend wacht men op een volgend gerecht.

Als men zich laat scheren en één wang klaar is, neemt de barbier een pauze om door het rooken van een sigaret weer nieuwe krachten te verzamelen voor het scheren van de tweede wang.

Het militairisme maakt al een heel ongelukkigen indruk. Ik woonde de exercities van een compagnie bij; iedere soldaat had een sigaret in den mond. Op het slot commandeerde de officier: Links om, marsch! Hij zelf sprong op een ezel om zijn compagnie te begeleiden. Maar het ezeltje wilde geen poot verzetten, de jongeman gaf hem een schop tegen den buik, waarop de ezel de bekende dansbeweging zijwaarts maakte onder het lang uithalen van een jammergeschrei. De soldaten keerden zich om en lachten hun officier gewoonweg uit.

Het is heerlijk reeds in Januari de kikvorschen te hooren kwaken en in Februari al rogge te zien snijden op manshoogte, dat is groenvoer voor de beesten. Verrukkelijk is het in een groot oranjebosch rond te rijden.— Dat is nu werkelijk eens iets geheel bizonders. De kleine, gladde boomen hebben prachtig ronde weelderige kronen van donkergroene bladeren, overvloedig beladen met hel fonkelende vruchten aan dichte dikke trossen, en daartusschen de blanke bloesem en nieuwe teere loten; want de oranjeboom heeft geen rusttijd, hij draagt bloemen en vruchten tegelijk. Aan den voet dier boomen ligt een prachttapijt uitgespreid, dat zijn de afgevallen rijpe vruchten. De geur van den bloesem en de vruchten is bedwelmend, men ademt weer vrijer als men uit het oranjebosch komt.

De sinaasappelen, voor export bestemd, worden nog groen en steenhard geplukt en in groote hoopen aan het strand uitgestort om als ballast verscheept te worden. Als winterappelen moeten zij dan in het donkere scheepsruim of in de koude kelders van Londen en Parijs rijp worden. Daardoor krijgen ze dien raren bijsmaak dien we allen kennen, en toch eten we ook nog het zure vleesch op, om toch wat meer voor ons geld te hebben, dan een weinig frisch sap. De vruchten aan de boomen in de Andalusische zon gerijpt smaken als een mengsel van ananas en frambozen — niemand eet daar het vleesch. Men snijdt de vrucht in tweeën en knijpt het sap uit boven een glas om het te drinken. In den omtrek van Malaga is een klein dal, waar de vruchten zoo teer en fijn zijn, dat ze in het geheel niet vervoerd kunnen worden, ze moeten in den boomgaard zelf worden gegeten.

Wordt vervolgd.

Berichten uit de Kolonie.

Begrootingsdebat.

Zeer tot onze spijt moeten wij onze geachte Lezers ditmaal teleurstellen. Onze eigen verslaggever heeft het begrootingsdebat niet langer kunnen bijwonen dan tot 's avonds kwart over elven; toen was de man op en had geen moed meer het verder verloop af te wachten. We hadden ook copie genoeg voor drie weken, en behalen een afgerond geheel over de algemeene beschouwingen. Nu zijn de Notulen van den Raad pas gisteren avond in druk verschenen, zoodat wij eerst de volgende week in staat zullen zijn, daarvan een uittreksel te geven om zoodoende onze Lezers volkomen op de hoogte te houden van alles.

Het Panamakanaal.

De feestelijke opening blijft bepaald op later, wanneer alle mogendheden hunne oorlogsschepen zullen zenden en er een optocht door het kanaal zal plaats hebben van alle mogelijke vlagvoerende schepen. Maar feitelijk is het kanaal reeds geopend en ten dienste der scheepvaart gesteld; nog wel niet algemeen, maar toch reeds voor vaartuigen van geringen diepgang.

Gedurende de troebelen in Mexico kunnen de suikerfabrieken van Hawaii geen gebruik maken van den spoorweg van Tehuantepec en zouden verplicht zijn 500.000 ton suiker over San Francisco te sturen, wat enorme onkosten aan vracht mede zou brengen. De eerste zending van 15.000 ton is nu in drie lichters met een sleepbootje door het kanaal gesleept.

Dit geschiedde 18 Mei ll. des morgens tusschen elf en 2 uur.

Wat is dat?

In *Latin Diario* van 23 Mei ll. komt een zeer vreemd berichtje voor. „De Geneeskundige Raad van Sto. Domingo, kennis dragende van het bestaan der builenpest in Venezuela en van een besmettelijke ziekte van kwaadaardige soort op het eiland St. Kitts, heeft gisteren zitting gehouden en besloot aan de gezondheidscommissie van S. Pedro de Macoris te seinen: schepen komende van St. Kitts tien dagen lang in observatie te houden en voor alle schepen komende van Venezuela de havens der republiek [illegible] gesloten [illegible]

Als [illegible] nietsdalf [illegible]

Maar wat is er van aan van dat bericht omtrent Venezuela en St. Kitts?

Zindelijkheid.

Nog immer dreigt het pestgevaar rondom ons. Het Bestuur blijft, gelukkig, waakzaam en zorgt voor de noodzakelijke reinheid van straten en stegen.

Maar de Burgerij?

Wat doen de Curaçaoënaars zelf om alle gevaar van besmetting ver van zich af te houden?

Zorgen zij voor het vangen van ratten en muizen, die de besmetting kunnen overbrengen?

Houden ze hun huizen en erven schoon?

En zijn ze wel zindelijk op hunne kleeren?

Niet genoeg kan op dit alles gelet worden. De zindelijkheid is het beste voorbehoedmiddel tegen besmetting.

De burgerij werkt veel te weinig mee. In de kleine stegen ziet men herhaaldelijk veel papier en strooafval. Algemeen wordt dat maar op straat gegooid, waardoor de straat een slordig en onverzorgd uiterlijk krijgt.

Groote vuilnisbakken, ten dienste van het publiek, zijn hier nog onbekend. En toch zou de reinigingsdienst gemakkelijker iederen morgen die bakken kunnen ophalen en ledigen, dan nu die nauwe straten en stegen schoon vegen. ze kunnen er met hun kar nauwelijks door, of versperren den weg geheel. Kunnen dergelijke bakken niet hier en daar worden aangebracht?

V. V. V.

De nieuwe Vereeniging tot bevordering van het Vreemdelingen Verkeer kan zich verdienstelijk maken.

14 October a. s. verlaat de *Kroonland* van de Red Star de haven van New-York, met een complete tentoonstelling van Amerikaansche producten aan boord. 350 verkoopers zullen in verschillende havens trachten nieuwe relaties te maken en hunne waren te verkoopen. Een der scheepsdekken wordt geheel en al ingericht voor automobielen, pianos, orgels en zware stukken.

Deze drijvende en rondreizende tentoonstelling zal van New-York uitgaande het eerst Havanna aandoen, daarna Kingston, Colón, Barranquilla, CURAÇAO, La Guayra, Trinidad, Barbados, Para, Pernambuco, Bahía, Rio de Janeiro, Santos, Buenos Aires en Montevideo.

Op de terugreis wordt Rio de Janeiro opnieuw aangedaan en vervolgens ook Santo Tomás en San Juan.

Op het laatst van October — begin November zal er dus werkelijk iets bizonders te zien zijn op Curaçao. De V. V. V moet den juisten datum en den duur van het oponthoud zien te achterhalen en het dan hier en bij onze naburen laten bekend maken. Het bezoek van de drijvende tentoonstelling is een welkome gelegenheid voor de V. V. V. om vele vreemdelingen naar Curaçao te lokken. Het zal hun een reis naar New-York uitsparen, daar zij hier de Amerikaansche producten zelf kunnen gaan zien en relaties aanknoopen met de verschillende agenten der groote handelshuizen.

Onze wakkere kooplui zullen van de aanwezigheid der vele vreemdelingen ook wel voldoende weten te profiteeren, en zorgen dat zij, die om de Amerikaansche Tentoonstelling hierheen kwamen, om de Curaçaosche handelshuizen hier meermalen terugkeeren.

De V. V. V. moet nu eens proefstoomen en laten zien, dat er vaart in zit.

De Havenwerken.

Dinsdag [illegible] vlot in den mo[illegible] een duikers kist monteeren. De helm blonk als zilver, het geheele toestel schijnt nieuw. Ook zagen [illegible] groote [illegible] We bes[illegible] 4 duikers, 2 Ho[illegible] en 2 Venezolanen.

Er is herhaaldelijk geschoten deze week, maar de baggermachine heeft maar een enkelen dag geproefbaggerd en ligt nu weer aan den overkant zand en slik te rapen.

Veiligheid op Zee.

Uit de „N. R. Ct." nemen we het navolgende bericht over, dat van veel gewicht is voor de scheepvaart in de Caraibische Zee.

„In West-Indië zullen binnenkort onder de leiding van het meteorlogische instituut der Vereenigde Staten 16 filialen opgericht worden, die een regelmatige stormwaarschuwingsdienst voor de Caraibische Zee bevarende schepen onderhouden zullen. Deze maatregel zal na de opening van het Panamakanaal voor de talrijke, het kanaal gebruikende schepen van veel waarde zijn. De nieuwe weerbureaux zullen gedurende het geheele jaar dagelijks tweemaal weertelegrammen verzenden. In de kanaalzone zal een centraalbureau voor den berichtendienst opgericht worden. Overal daar, waar telegraafkantoren nog niet voorhanden zijn, zal de opening en de verderverzending der weerberichten door draadlooze stations geschieden. Reeds tijdens den Spaansch Amerikaanschen oorlog had het weerbureau der Vereenigde Staten in 1898 een dergelijken dienst in het belang der Amerikaansche oorlogschepen ingericht.

Na afloop van den oorlog werden echter de ambtenaren van den weerdienst teruggeroepen en de waarnemingen werden nog slechts sporadisch door de ambtenaren der kabelstations enz. uitgevoerd. Eerst in de laatste jaren is weder een regelmatige weerdienst ingericht geworden, die echter alleen in het stormachtige jaargetijde dienst deed."

Officieele berichten.

De onderwijzer 1ste klasse in de kolonie Curaçao F. Stel is in activiteit hersteld.

Aan den gouvernements-geneeskundige van het 4e en 5e district op Curaçao, O. van Stenis is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend en de arts W. H. Winkel is gedurende dat verlof belast met de functiën van gouvernements-geneeskundige in het 4e en 5e district.

Aan het hoofd der openbare school op Aruba, C. M. L. Maduro Lz., is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan den klerk van Aruba J. N. van der Veen Zeppenfeldt is om gewichtige redenen veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Het geneeskundig lid van den Geneeskundigen Raad alhier, Dr. J. P. Evertsz Hz., is aangewezen als plaatsvervangend stadsgeneesheer gedurende de afwezigheid met verlof van den titularis, Dr. H. A. de Casseres.

Mej. H. F. E. Stel is benoemd tot onderwijzeres 3de klasse bij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao; en is voorloopig werkzaam gebleven op de Wilhelminaschool alhier.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Elias M. Curiel, Carlota de Quilot, A. Ferrigni, Lino Gerusil, Lepol Funda, Elise Peckschen, Antonio Vankrien.

Aangeteekende stukken: Vicente Davila, Joh. M. O. Hasek, Hector A. Pineda, C. A. Perret Gentil.

Postspaarbank.

Gedurende de maand Maart werd ingebracht:

Willemstad	110.769.05
2e district	41.75
3e „	
4e „	50.
5e „	710.75
Oranjestad Aruba	1.435.93
2e district „	4.
Kralendijk Bonaire	823.24
Rincon „	—
Philipsburg, St. Mart.	508.25
Oranjestad, St. Eust.	[illegible]
Bottom, Saba	[illegible]
Windwardside „	10.
Totaal	115,9[illegible]
Terugbetaald	110,[illegible]

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsraad.

Van 5 Juni 1914.

AARDNOTEN (Pinda) per K.G.	
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.[illegible]
DIVIDIVI per K.G.	0.0[illegible]
ORANJESCHILLEN per K.G. 1ste kw.	0.6[illegible]
id. per K.G. 2e kw.	0.5[illegible]
HUIDEN per K.G.	0.7[illegible]
GEITENVELLEN per K.G.	1.2[illegible]
WOL per K.G.	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	0.55
BEENDEREN per K.G.	0.02
RICINUSZAAD per K.G.	0.05
STROOHOEDEN (Jipijapa)	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	3.87½
„ „ 1 (gebleekt)	3.50
„ „ 2 „ „	3.25
„ „ 3 „ „	—
„ „ 4 „ „	—
„ „ 5 „ „	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	—
„ „ 6 „ „	3.50
„ „ 7 „ „	9
„ „ 8 „ „ OLA	
„ „ 9 „ „	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	
„ „ 11 „ „	
„ „ 12 „ „ OLA	
„ „ 13 „ „	
„ „ 14 „ „ OLA	
„ „ 15 „ „	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Mei 1914 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mei	107	11.627	10.531	41	295.103	185.162
Vorige maanden	375	45.266	41.873	142	1.020.635	639.677
Totaal	482	56.893	52.404	183	1.315.738	824.839

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

H. A. L.

Deze Compagnie werd gesticht in 1847 met een aandeelkapitaal van 460.000 Mrk. 3 zeilschepen met een gezamenlijken inhoud van 1600 Reg. ton (1 R.T. = 2,83 M³). Hoezeer deze Linie zich voortdurend mocht verheugen in bloei en groei blijkt uit 't volgende staatje:

jaar	actiën kap.	Reserven	Oceaan stoomers	Hulp schepen	inhoud R.T.	Vervoerde goederen in M³	pers.
1847	460000	—	3 (brik)	—	1600	—	—
1857	2280000	260000	18	9	13500	—	12362
1867	4476000	2400000	12	14	28400	40000	30293
1877	15000000	600000	19	27	52000	210000	23033
1887	16250000	4100000	29	23	83021	520000	41620
1897	45000000	11500000	66	59	335739	2300000	73089
1907	125000000	33000000	168	215	955742	6313000	470290
1911	125000000	41100000	179	229	1210717	7286434	365398
1912	150000000	50500000	192	239	1307819	7989685	402698
1913	180000000	58900000	194	245	1360360	8297141	463571

In 1913 deden de schepen der H.A.L. 2218 Oceaanreizen die eene gezamenlijke lengte hadden van 16642000 K.M. of 8986000 zeemijlen.

Aan steenkolen verbruikten de schepen in 1913 198500 ton, die eene waarde vertegenwoordigden van 38000000 mark.

De bemanning der schepen bestond, ingang 1914, uit 16600 personen. Aan Beambten en werkvolk op 't land telt de Linie 9000 man zoodat 't aantal personen in haar dienst meer dan 25.000 bedraagt.

Het bedrijfsgewin bedroeg in 1912 56800000 Mrk.

Met een dividend van 10%

in 1913 63200000 Mrk. 10 %

Nota. De eerste 2 schepen der H. A. L. waren de brikken *Deutschland* en *Nordamerika* elk ongeveer 700 ton Bruto inhoud metende.

15 Oct. 1848 deed de *Deutschland* haar eerste reis naar New-York en *Nordamerika* volgde 10 Nov. van 't zelfde jaar.

De volgende zeilschepen waren de *Rhein*, *Elbe*, *Oder* en *Donau*. Het eerste stoomschip der Linie was de postdampfer *Borussia*.

300 voet lang met 2026 R.T. bruto inhoud, beschikkende over 300 paardekrachten.

Vreemdelingen-verkeer (per S. S.)

Gedurende de maand Mei zijn alhier

Aangekomen van		vertrokken naar	
Zuid-Amerika	338	Zuid-Amerika	433
Noord-Amerika	14	Noord-Amerika	29
Europa	21	Europa	25
totaal	373	totaal	487

Het aantal transito-passagiers bedroeg 1111.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Mei zijn

Binnengekomen.

VAN	SCHEPEN
Aruba	21
Barcelona	2
Barbados	1
Bonaire	49
Isl Barlov.	2
Cuba	1
Granada	1
La Guayra	1
La Vela de Coro	7
Macoris	2
Maracaibo	7
Pto. Cabello	3
Pto. Rico	6
Rio Hacha	4
Sto Domingo	1
St. Lucia	1
totaal	107

Uitgezeild

NAAR	SCHEPEN
Aruba	21
Barbados	2
Bonaire	50
Isl Barlov.	1
Guanta	1
La Guayra	1
La Vela de Coro	6
Maracaibo	8
Pto. Cabello	2
Pto. Rico	6
Rio Hacha	3
Sto. Domingo	5
St. Lucia	1
totaal	107

De afgeloopen maand Mei was voor de Zeilvaart zeer gunstig, zoowel 't cijfer der binnengekomen als dat der uitgezeilde schepen overtreft dat van alle maanden der laatste 2 jaren. Alleen in Mei 1912 bedroeg dat cijfer een meer n.l. 108.

De vaart op Pto. Rico schijnt ook toe te nemen. Hoe meer havens door onze schooners worden aangedaan hoe beter voor de kolonie.

Curaçao moet hier het middelpunt worden voor de grootste stoomschepen. Naar alle zijden moeten de kleine Curaçaoënaars hunne zeilschepen zenden om goederen te halen en te brengen. Dat zal een blijvende bron zijn van welvaart en voor de kolonie en hare bevolking.

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en

door middel van petroleum verdelgd:
Willemstad 18 ratten.
Overzijde 31 „

49 ratten

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1. The U. S. Artillerie corps. Marche [Bugloche
2. Ouverture sur Stradella (1e uitv.) [F. Flotow
3. Die Keusche Susanne Valse J. Gilbert
4. Fantaisie sur Romeo et Juliette [Bellini
5. Sabre et Lance Marsch H. Starke
6. Potpourri aus Der Graf von Luxemburg [F. Lehar
7. Calandria Polka for Piccolo (1e uitv.) [C. Boskaljon
8. Tu Imagen Danza J. Campos

Uit de Naburige Republieken.

Santo Domingo. Het onmogelijke schijnt beproefd te worden om uit de revolutie te geraken.

President Grl. José Bordas Valdes heeft de verkiezingen uitgeschreven. De voorbereidende vergaderingen der provincies Sto. Domingo, Azua, Barahona, San Pedro de Macoris, Seybo, Samaná, La Vega, San Francisco de Macoris, Moca, Santiago en Monte Christi zullen 7 en 8 Juni a. s. bijeen komen om de kiezers aan te wijzen, die de kiescolleges moeten vormen. Deze kiescolleges zullen 15 Juni d. o. v. vergaderen om den definitieven President der Republiek te kiezen, de leden van den Senaat, de Afgevaardigden en hunne plaatsvervangers. De nieuwe president treedt in functie op 1 Juli a. s.

Dat geeft dus nog een woelig maandje. Of uit al die dooreengehaspelde chaos een goede president zal te voorschijn komen, staat nog te bezien. In dit geval bedoelen we met een goeden president, iemand die den vrede zal schenken aan de republiek en al de partijen zal voldoen.

De tegenwoordige, tijdelijk waarnemende president Bordas schijnt veel kans te hebben definitief gekozen te zullen worden; hij schijnt ook het sterkst te staan en is zeker het meest gewild bij Amerika.

Maar aan de revolutie wist hij geen einde te maken. Zal hij dit wel kunnen, als hij definitief gekozen is? Zijn tegenstanders noemen zijn verkiezing reeds onwettig, omdat er geen algemeene vrede is, en zij en hun partij niet vrij kunnen stemmen.

Wat Amerika zal doen, als er eens in 't geheel geen President gekozen kan worden, valt nog niet met zekerheid te zeggen, maar, gaf Mexico reeds niet zooveel te doen, dan zou *Uncle Sam* het zaakje op Sto Domingo wel eens voor goed willen opknappen. Nu moeten we maar afwachten wat er gebeuren gaat. We verwachten ditmaal toch wel iets bizonders.

Haiti. Deze republiek is bankroet en nu denkt Amerika erover, dat land eens financiëel te gaan regelen, zooals op Sto Domingo geschiedde. De groote mogendheden van Europa zijn echter volstrekt niet van plan de Vereenigde Staten maar hun gang te laten gaan.

Van de 35.000.000 dollar schuld van Haïti is 25.000.000 in bezit van Franschen en het overige wordt verdeeld over Duitschland, Engeland en Noord Amerika. Deze laatstgenoemde staat heeft het minste in te brengen en wil het meest te zeggen hebben. De Europeesche mogendheden willen daarom een internationale contrôle-commissie over de douanetollen aanstellen. *Uncle Sam* wil echter alleen executeur testamentair zijn, en niet als minderheid zitting nemen in een internationale commissie, waar hij niets te zeggen zou hebben.

Om een einde te maken aan het over en weer geschrijf begon Engeland zijn geld op te eischen en trok er verder tusschen uit met de 62000 dollar op zak. Duitschland ziet nu het kansje schoon en, in plaats van geld te eischen, bood het 2.000.000 dollar ter leen, waarvoor het in ruil de contrôle wil verkrijgen over sommige douane-kantoren, en het recht een kolenstation op te richten op de kade van San Nicolas. De Amerikaansche eigenaars van den Nationalen Spoorweg hebben aan de Duitschers dien spoorweg te koop aangeboden. Ook de Noord Amerikaansche Hout Maatschappij is overgegaan in handen van een Europeesch Syndicaat, bestuurd door Duitschers. Het nieuwe Syndicaat heet „German Haytian Trading Company", maar werkt voor rekening der Duitsche regeering.

De toekomst kan nog heel wat verwikkelingen geven. We zijn nog pas in het allereerste begin.

De Haitianen zien zich aan handen en voeten gebonden overgeleverd aan de vreemdelingen.

Alleen de Nationale Spoorweg garandeert een jaarlijksch inkomen van 700.000 dollar. En de Nationale Bank, die ten slotte op het ultimatum van Engeland de 62.000 dollar uitbetaalde, staat in verbinding met het Europeesch Syndicaat!

De Administrateur van financiën, de heer Lespinasse heeft den ambtenaren voorgesteld 20 procent van hun traktement tijdelijk aan schatkistbons te ontvangen.

Dat moet hier spoedig op een eindje loopen. Zonder geld kan men niets doen, zelf geen revolutie maken.

De oorlog in Mexico.

Ook hier vinden de Ver. Staten Duitschland tegenover zich. Meer dan een maand geleden werd het Duitsche stoomschip *Ipiranga* met kanonnen en ammunitie voor Huerta verwacht. Om de ontscheping daarvan te voorkomen werd toen zoo'n haast gemaakt met de inneming van Vera Cruz. De boot kwam, maar moest onverrichter zake weer terugkeeren. Nu blijkt het, dat het bootje stilletjes in de buurt is gebleven, terwijl de Duitsche regeering aan het onderhandelen ging met President Wilson. Ten slotte werd toegestaan dat de *Ipiranga* zijn lading loste. Nog twee andere Duitsche schepen, de *Kron prinzessin Cecilie* en de *Bavaria* werden verwacht. Hiermede zal wel hetzelfde spelletje gespeeld worden, en ten slotte zal Huerta over voldoend oorlogsmateriaal kunnen beschikken om den oorlog voort te zetten, dank zij de hulp van Duitschland.

Of meent President Wilson werkelijk, dat die bemiddelingsconferentie in Niagara Falls tot een goed einde zal leiden? We kunnen het ons bijna niet voorstellen.

De conferentie besloot, dat Huerta iemand van zijn partij, die op het oogenblik niet meedoet aan de revolutie, benoemen zou tot Minister van Buitenlandsche Zaken. Deze benoeming moet geschieden in overleg met de gevolmachtigden te Niagara Falls. Zoodra deze persoon benoemd is, moet Huerta aftreden, zoodat dan volgens de Mexicaansche Constitutie de Minister van Buitenlandsche Zaken ipso facto optreedt als waarnemend President. In overeenstemming met de gedelegeerden der bemiddelingsconferentie benoemt deze tijdelijke president dan 4 leden van zijn kabinet, die voorloopig de republiek met hem besturen tot dat er eene verkiezing heeft plaats gehad van een constitutioneelen president. [illegible] gen.

Dat alles ziet er heel mooi uit op het papier, maar noch Huerta, noch Villa, noch Carranza willen hun kansen op het presidentschap prijs geven. Ze vechten er nog dapper op los. Villa beweert binnen een maand Huerta te hebben afgezet. Hij omsingelt dezen in Mexico City en schijnt Carranza gevangen te houden.

Zijn kansen dalen echter sterk, nu in Amerika zoowel als in Europa de publieke opinie sterk gekant is tegen Villa en het President Wilson openlijk kwalijk wordt genomen, dat hij Villa, een aartsbandiet, tot dusverre zoo steunde en hem president wil maken.

Heel duidelijk is de toestand van Mexico ons niet, daar de berichten over den oorlog zeer weinig zeggen en nog niet altijd te vertrouwen zijn. Vaststaande feiten kan men echter zelf beoordeelen en met elkander in verband brengen.

Als de Duitsche schepen toch hun ammunitie voor Huerta mogen lossen, hebben de Amerikanen al heel weinig profijt van hun inname van Vera Cruz. De opzet was anders meesterlijk. De hoofdzetel van Huerta is de hoofdstad Mexico City, die voornamelijk met twee havens, Tampico en Vera Cruz een uitgang naar zee heeft en dus ook relatie met het buitenland. Tampico werd genomen door de Federalen en Vera Cruz door de Amerikanen, zoodat Huerta geïsoleerd zat in het binnenland.

Het ergste voor Huerta is nog, dat hij zijn eigen soldaten, officieren en politie niet vertrouwen kan. Er is een complot tegen zijn leven ontdekt, waaraan de kopstukken van het leger en de politie deelnamen. Maar Huerta zal er den schrik wel inhouden. Twee officieren werden onmiddelijk ten aanschouwe der soldaten in de kazerne zelf gefusileerd, de andere raddraaiers zullen publiek terechtgesteld worden. Met den schrik zal echter ook de afgekeerdheid van zulk een wreed partijleider toenemen en de dolk of het pistool zullen wel spoedig een einde maken aan zijn leven, dat het leven van honderd anderen belaagt.

Vera Cruz.

De Mexicaansche stad, die de Amerikanen thans bezet hebben, heet eigenlijk Villa nueva de la Vera Cruz [nieuwe stad van het ware Kruis]. Het is de voornaamste haven en koopstad van Mexico. De stad werd in 1521 door Cortez gesticht. Het was op Goeden Vrijdag 1519 dat Fernando Cortes aan land stapte op de plaats, waar nu de stad ligt en die hij, tot nagedachtenis van den dood des Zaligmakers, noemde La Vera Cruz, het ware Kruis.

De stad heeft in de vroegere geschiedenis van Mexico een groote rol gespeeld.

De oproerige Mexicanen veroverden haar in 1823 op de Spanjaarden, nadat echter de stad door de Spaansche artillerie was platgeschoten; hare heropbouwing kostte 50 millioen. In 1832 vestigde Santa Ana daar zijne operatiebasis, toen hij de Mexicaansche bonderegeering omverwierp.

In 1839 veroverde admiraal Baudin de stad na eene beschieting van 4 uren; in 1847 namen de Amerikanen de stad in en in 1862 werd zij door het Fransche leger veroverd.

't Is dus niet de eerste maal dat er krijgsverrichtingen voorvallen, al hoewel het huidige geslacht er nooit gezien heeft, tenzij de onophoudelijke burgeroorlogen die bestendig woeden in 't rijke, doch ongelukkige Mexico.

Vera Cruz is de hoofstad van den gelijknamigen staat, die, volgens de volkstelling van 1910, bij eene grootte van 79.215 vierk. kilometer, eene bevolking van 1.130.000 inwoners telde.

De bevolking der havenstad Vera Cruz zelve moet thans iets boven de 30.000 zielen tellen. De stad is met de hoofdstad verbonden door een spoorweg, terwijl ook nog andere spoorweglijnen uitloopen op Vera Cruz. De meeste op Midden-Amerika varende schepen leggen in de haven aan.

Het is een mooie stad, met rechte straten en flinke gebouwen, doch omringd door moerassen; de gezondheidstoestand is nu wat verbeterd, doch vroeger was 't er een stad, waar de gele koorts bestendig woedde.

Al de voortbrengselen van handel en nijverheid in Mexico: goud, zilver, koper, koffie, tabak, huiden, rubber, houtsoorten, suiker worden er, naar 't „H. v. A." meldt, uitgevoerd, terwijl de Amerikaansche en Europeesche schepen er vooral weefsels, laken, papier, ijzer, sterke dranken enz. aanvoeren.

La Vera Cruz is 't voornaamste tolkantoor van geheel Mexico en ontvangt het leeuwenaandeel van de tolontvangsten, die in 1913—1914 in de begrooting voorkwamen 52 mill. 600 duizend pesos op een totaal [illegible]

Door het tolkantoor van Vera Cruz te bezetten hebben de Amerikanen wel degelijk aan Huerta den genadeslag toegebracht.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 30 MEI — 13 JUNI

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr der Nederl.	C v Baaren	30 Mei	New-York	1 Juni	Amsterdam
Caracas	Furst	3 Juni	La Guayra	3 „	New-York
Merida	A Johanson	3 „	Maracaibo	4 „	Maracaibo
Media	H Regoort	7 „	Colón	7 „	Amsterdam
Zulia	S S Morris	6 „	New-York	6 „	Maracaibo
Prins Willem V	P C de Graaff	6 „	Amsterdam	7 „	New-York
Merida	A Johanson	8 „	Maracaibo	8 „	La Guayra
Merida	A Johansen	10 „	La Guayra	11 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	11 „	Maracaibo	11 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	11 „	New-York	11 „	La Guayra
		11 „	Amsterdam	11 „	Colón
Jan van Nassau	N A de Boer	14 „	New-York	15 „	Amsterdam
Orubian	Bolton	29 Mei	Liverpool	31 Mei	Sta Marta
Niederwald	H Rose	30 „	Hamburg	30 „	Colón
Grunewald	H Brock	1 Juni	Colón	1 Juni	Hamburg
Patagonia	H Schuster	31 Mei	Pto Cabello	1 „	Hamburg
Bologna	S Poggi	7 „	Colón	7 „	Génova
Floridian	Calvert	5 „	Liverpool	5 „	Sta Marta
Schwarzwald	H Rauschenplat	9 „	Hamburg	9 „	Colón
Mecklenburg	A Böcker	17 „	Pto Cabello	18 „	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Marieta C	30 Mei	Aruba	*Carlota H*	2 Juni	Maracaibo
Maria H	30 „	Maracaibo	*Maracaibo*	2 „	Maracaibo
Petra Sofia H	31 „	Aruba	*Refugio H*	2 „	Aruba
Refugio H	1 Juni	Aruba	*Petra Sofia H*	2 „	Aruba
El Dorado V	1 „	Maracaibo	*Abeona H*	3 „	Maracaibo
España D	1 „	St Domingo	*Diana V*	4 „	Vela de Coro
29 de Agosto C	2 „	Rio Hacha			
Diana V	2 „	Vela de Coro			
Mina H	2 „	Maracaibo			
Sirena H	3 „	Maracaibo			
Honoria D	5 „	St Domingo			
Vitida Alegre D	6 „	St Domingo			